

Sygn. akt I C 949/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska

po rozpoznaniu w dniu 07 lutego 2017 r. w Środzie Śląskiej

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Wspólnota w upadłości likwidacyjnej z/s w G.

przeciwko R. S. i Z. S.

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych R. S. i Z. S. na rzecz Syndyka Masy Upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej Wspólnota w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w G. kwotę 17.660,41 zł (siedemnaście tysięcy sześćset sześćdziesiąt złotych czterdzieści jeden groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy procentowej kredytu lombardowego NBP w skali roku, nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie, liczonymi od dnia 23 lutego 2016 r. do dnia 21 lutego 2017 r., z tym że rozkłada zasądzone świadczenie na dwie raty, jedna w kwocie 5.000 zł (pięć tysięcy złotych) płatna do dnia 31 sierpnia 2017 r., a druga w kwocie 12.660,41 zł (dwanaście tysięcy sześćset sześćdziesiąt złotych 41/100) płatna do dnia 30 września 2017 r., wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

II. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz strony powodowej kwotę 5.701 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Zarządzenia:

1. (...)

2. (...)

21.02.2017 r.

I C 949/16

UZASADNIENIE

Strona powodowa Syndyk Masy Upadłości Spółdzielczej Kasa Oszczędnościowo-Kredytowej Wspólnota z/s w G. wniosła w dniu 23 lutego 2016 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanym R. i Z. S. o zasądzenie na jej rzecz nakazem zapłaty solidarnie od pozwanych kwoty 17.660,41 zł wraz z ustawowymi umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, zasądzenie opłaty od pozwu w kwocie 221 zł oraz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zasądzenie zwrotu innych kosztów – opłaty manipulacyjnej w kwocie 2,21 zł.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że (...) z/s w G. (poprzednio: Południowo-Zachodnia Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa) w ramach swojej działalności udzieliła pozwanej pożyczki na cele mieszkaniowe w kwocie 40.000 zł na podstawie umowy z dnia 31 grudnia 2010 r. Pozwany jako poręczyciel poręczył spłatę pożyczki. Poręczyciel zgodnie ze złożonym oświadczeniem zobowiązał się do zapłaty kwoty pożyczki lub jej niespłaconej części powiększonej o należne odsetki, opłaty, prowizje i inne koszty przysługujące stronie powodowej w związku z wykonaniem umowy na wypadek, gdyby pożyczkobiorca nie wykonał swojego zobowiązania. Poręczyciel zatem, na mocy art. 881 Kc odpowiada solidarnie z pożyczkobiorcą za zobowiązanie wynikające z zawartej z pożyczkobiorcą umowy. Pożyczka miała być spłacana w miesięcznych ratach. Pożyczkobiorca mimo zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki, nie regulował rat pożyczki w ustalonym terminie. Zgodnie z umową w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu stała się należnością przeterminowaną. Wysokość odsetek od należności przeterminowanych od dnia 20.02.2006 r. wynosi 4-krotność stopy lombardowej ogłoszonej przez NBP. Od dnia 1 lipca 2009 r. wysokość odsetek od należności przeterminowanych ustalona została uchwałą Zarządu (...) z dnia 29.06.2009 r. w sprawie oprocentowania kredytów przeterminowanych podjętą na podstawie Regulaminu Udzielania P. i Kredytów Południowo-Zachodniej (...) z dnia 07.05.2009 r. i nadal wynosi do chwili obecnej 4-krotność stopy lombardowej ogłoszonej przez NBP. Strona powodowa wskazała, że domaga się zasądzenia roszczenia głównego wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 4-krotności stopy lombardowej ogłoszonej przez NBP, które na chwilę wniesienia pozwu nie przekraczają dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, tj. nie przewyższają odsetek maksymalnych w rozumieniu art. 481 § 2¹ Kc. Strona powodowa wskazała, że (...) wezwała pożyczkobiorcę do dobrowolnego uregulowania należności, wysyłając stosowne wezwania na adres zamieszkania pożyczkobiorcy oraz poinformował poręczyciela o fakcie powstania zaległości i wysokości przeterminowanego zadłużenia. Wezwania do zapłaty, jak również powiadomienia poręczyciela nie spowodowały jednak spłaty zadłużenia, a tym samym powód uzyskał podstawę prawną do wypowiedzenia umowy, zgodnie z jej postanowieniami. Wobec powyższego (...) w dniu 16.06.2014 r. wypowiedziała pożyczkobiorcy umowę. Wypowiedzenie to zostało wysłane na adres pożyczkobiorcy i prawidłowo doręczone w dniu 07.07.2014 r. Na adres poręczyciela zostało zaś wysłane zawiadomienie o wypowiedzeniu umowy. Wypowiedzenie umowy nie spowodowało uregulowania zadłużenia przez pozwanych w związku z czym po upływie okresu wypowiedzenia cała pożyczka wraz z odsetkami i naliczonymi kosztami stała się natychmiast wymagalna. Zgodnie z umową, wpłaty dokonywane przez pożyczkobiorcę zaliczane są w pierwszej kolejności na pokrycie kosztów windykacji oraz prowizji i opłat, a w drugiej kolejności na pokrycie odsetek i kosztów, a w dalszej kolejności na pokrycie kapitału pożyczki. Na podstawie umowy pożyczkodawca uprawniony jest do pobierania prowizji i opłat określonych w tabeli prowizji i opłat związanych z obsługą kredytu i pożyczki. Przy czym koszty windykacji, w tym koszty upomnień i wezwań do zapłaty wchodzi w skład niespłaconej należności z tytułu umowy pożyczki i zostały doliczone do wymagalnej kwoty zadłużenia.

Strona powodowa wskazała, że dochodzona przez nią należność wynosi 17.660,41 zł i składa się na nią kapitał pożyczki w kwocie 15.337,49 zł oraz odsetki z tytułu należności przeterminowanych w kwocie 2.322,92 zł.

Ponadto strona powodowa wskazała, że postanowieniem z dnia 26.09.2014 r. w sprawie o sygn. akt VI GU 131/14 Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku ogłosił upadłość (...) z możliwością zawarcia układu powierzając sprawowanie zarządu całym majątkiem upadłego zarządcy, a następnie postanowieniem z dnia 20.11.2014 r. ww. Sąd w sprawie VI GUp 25/14 zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, odwołał z funkcji zarządcy L. K. i powołał syndyka masy upadłości (...) w jego osobie.

Postanowieniem z dnia 15.03.2016 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do tut. Sądu zgodnie z właściwością miejscową.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22.06.2016 r. w sprawie I Nc 705/16 tut. Sąd uwzględnił żądanie strony powodowej.

Pozwani wnieśli sprzeciw od tego nakazu, w którym zaskarżyli nakaz w całości, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych,

W uzasadnieniu pozwani wskazali, że bezsporne jest, że strony zawarły w dniu 31.12.2010 r. umowę pożyczki konsumenckiej na cele mieszkaniowe w kwocie 40.000 zł. Do czasu wypowiedzenia umowy kapitał pożyczki wynosił 15.337,49 zł, a zatem większość pożyczonej kwoty została już przez pozwanych spłacona.

Pozwani wskazali, że mieli kłopoty z terminowym spłacaniem pożyczki, gdyż utrzymują się głównie z gospodarstwa rolnego. Pozwana, aby spłacać zobowiązania, wyjeżdża do prac polowych za granicę. Zdarzało się, że zalegała ze spłatą rat przez kilka miesięcy, ale wówczas jednorazowo, po otrzymaniu środków, spłacała wszystkie zaległości. Pozwana płaciła raty w kasie oddziału (...) w K.. Wiosną – latem 2014 r. pozwana udała się do oddziału (...), aby spłacić zadłużenie i bieżącą ratę. W oddziale pozwana otrzymała informację od pracownicy (...), iż (...) ma trudności finansowe, że sprawy (...) -u będzie prowadził syndyk i że jeszcze można spłacać pożyczkę do (...) -u, ale już nie można tego zrobić jak dotychczas w kasie w oddziale, ale jedynie przelewem na konto bankowe (...) -u. Co do przyszłych rat pracownica wskazała, że nie wiadomo na pewno w jaki sposób należy dokonywać zapłaty i po tym jak zostanie wyznaczony syndyk, to pozwana z pewnością otrzyma wezwanie od syndyka i będzie mogła dalej, według dotychczasowego sposobu zapłaty, tj. ratalnie spłacać pożyczkę na wskazane przez syndyka konto. W takich okolicznościach pozwana zaprzestała spłaty pożyczki czekając w dobrej wierze na wezwanie do zapłaty od syndyka. Pozwani wskazali, że nie są prawnikami i nie wiedzieli, jak ustalić czy syndyk jest już wyznaczony, wiedzieli że sprawy sądowe trwają latami i dlatego zakładali, że jest to normalna sytuacja, że syndyk nie wysłał im jeszcze wezwania do zapłaty.

Pozwani podnieśli, że skoro nie tylko dłużnik ale i wierzyciel, szczególnie z uwagi na zawodowy charakter swej działalności, powinien współdziałać z dłużnikiem przy wykonywaniu zobowiązania (art. 354 Kc), jak i dotychczasową praktykę i dobry zwyczaj, jaki strony wypracowały między sobą przy realizacji umowy tj. możliwość spłaty zaległości w późniejszym terminie bez rygору wypowiedzenia umowy (art. 56 Kc), powództwo powinno być oddalone jako przedwczesne.

Pozwani wskazali, że nie kwestionują obowiązku spłaty pożyczki, gotowi są na ugodowe załatwienie sporu i spłatę zobowiązania w ustalonych na nowo ratach. Ich sytuacja majątkowa jest trudna i nie są w stanie zrealizować jednorazowo spłaty reszty pożyczki.

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanych strona powodowa wniosła o odrzucenie sprzeciwu jako spóźnionego, a z ostrożności procesowej podtrzymała swoje stanowisko w całości oraz wskazała m.in., że nie wyraża zgody na rozłożenie na raty dochodzonej należności. Strona powodowa podkreśliła, że pozwani nie zakwestionowali powództwa co do zasady ani co do wysokości. Strona powodowa podniosła, że jej stanowisko odnośnie rozłożenia świadczenia pozwanych na raty wynika z trudnej sytuacji finansowej strony powodowej, będącej w stanie upadłości, a rozłożenie na raty powinno mieć miejsce w sytuacjach szczególnie uzasadnionych, co nie zachodzi w niniejszej sprawie.

Strona powodowa podniosła, że w związku z tym, że pozwani nie regulowali zobowiązania w terminie, (...) wielokrotnie wysyłała do pozwanych wezwania od zapłaty, w których informowała ich o konieczności spłaty zadłużenia, a następnie skierowała do nich wypowiedzenie umowy pożyczki. Wszystkie te czynności miały miejsce przed ogłoszeniem upadłości (...), tj. przed 26 września 2014 r., a zatem wstrzymanie się ze spłatą długu i oczekiwanie przez pozwanych na wezwanie do zapłaty od syndyka należy poczytywać za niezrozumiałe. Nadto już z samej treści wypowiedzenia umowy pożyczki wynikało, na jakich warunkach (a także na jaki rachunek bankowy) pozwani mogą spłacić swoje zobowiązanie wobec (...). Strona powodowa dała pozwany możliwość spłaty zadłużenia w terminie 30 dni od doręczenia wypowiedzenia informując jednocześnie, że spłata w tym terminie spowoduje powrót do pierwotnego planu spłaty. Ponieważ pozwana nie uregulowała w tym terminie zadłużenia, trudno jest zdaniem strony powodowej podzielić pogląd pozwanych, jakoby powództwo w niniejszej sprawie było przedwczesne ze względu na to, że syndyk nie wysłał pozwany wezwania do zapłaty.

Na rozprawie w dniu 07 lutego br. pozwana zaproponowała, że spłaci całą należność wobec strony powodowej do końca września bieżącego roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) z/s w G. (poprzednio: Południowo-Zachodnia Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa) w ramach swojej działalności udzieliła pozwanej R. S. pożyczki konsumenckiej na cele mieszkaniowe w kwocie 40.000 zł na podstawie umowy z dnia 31 grudnia 2010 r. Pozwany Z. S. jako poręczyciel poręczył spłatę pożyczki. Poręczyciel zgodnie ze złożonym oświadczeniem zobowiązał się do zapłaty kwoty pożyczki lub jej niespłaconej części powiększonej o należne odsetki, opłaty, prowizje i inne koszty przysługujące stronie powodowej w związku z wykonaniem umowy na wypadek, gdyby pożyczkobiorca nie wykonał swojego zobowiązania.

Pożyczka miała być spłacana w miesięcznych ratach do 15.12.2015 r. Zgodnie z umową w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu stawała się należnością przeterminowaną. Wysokość odsetek od należności przeterminowanych od dnia 20.02.2006 r. wynosi 4-krotność stopy lombardowej ogłoszonej przez NBP. Od dnia 1 lipca 2009 r. wysokość odsetek od należności przeterminowanych ustalona została uchwałą Zarządu (...) z dnia 29.06.2009 r. w sprawie oprocentowania kredytów przeterminowanych podjętą na podstawie Regulaminu Udzielania P. i Kredytów Południowo-Zachodniej (...) z dnia 07.05.2009 r. i nadal wynosi do chwili obecnej 4-krotność stopy lombardowej ogłoszonej przez NBP. Zgodnie z umową, wpłaty dokonywane przez pożyczkobiorcę zaliczane są w pierwszej kolejności na pokrycie kosztów windykacji oraz prowizji i opłat, a w drugiej kolejności na pokrycie odsetek i kosztów, a w dalszej kolejności na pokrycie kapitału pożyczki. Na podstawie umowy pożyczkodawca uprawniony jest do pobierania prowizji i opłat określonych w tabeli prowizji i opłat związanych z obsługą kredytu i pożyczki. Koszty windykacji, w tym koszty upomnień i wezwań do zapłaty wchodzi w skład niespłaconej należności z tytułu umowy pożyczki i zostały doliczone do wymagalnej kwoty zadłużenia.

Zdarzało się, że pozwana z uwagi na przejściowe problemy finansowe, nie regulowała rat pożyczki w ustalonym terminie.

(...) wzywała pozwaną - pożyczkobiorcę do dobrowolnego uregulowania należności, wysyłając m.in. wezwania z dnia 15.01.2014 r. i 17.03.2014 r. na adres zamieszkania pozwanej oraz informowała pozwanego jako poręczyciela pismami z tych samych dni o fakcie powstania zaległości i wysokości przeterminowanego zadłużenia. Wezwania do zapłaty, jak również powiadomienia poręczyciela nie spowodowały jednak spłaty zadłużenia.

(...) pismem z dnia 16.06.2014 r. wypowiedziała pozwanej umowę pożyczki. Wypowiedzenie to zostało wysłane na adres pozwanej i doręczone w dniu 07.07.2014 r. Na adres pozwanego jako poręczyciela zostało zaś wysłane zawiadomienie o wypowiedzeniu umowy.

W treści wypowiedzenia umowy pożyczki strona powodowa wskazała, na jakich warunkach (a także na jaki rachunek bankowy) pozwana może spłacić swoje zobowiązanie wobec (...). Strona powodowa dała pozwanej możliwość spłaty zadłużenia w terminie 30 dni od doręczenia wypowiedzenia informując jednocześnie, że spłata w tym terminie spowoduje powrót do pierwotnego planu spłaty.

Wypowiedzenie umowy nie spowodowało uregulowania zadłużenia przez pozwaną. Należność strony powodowej wobec pozwanej wynosi 17.660,41 zł i składa się na nią kapitał pożyczki w kwocie 15.337,49 zł oraz odsetki z tytułu należności przeterminowanych w kwocie 2.322,92 zł.

(bezsporne a nadto tak dokumenty: - umowa pożyczki z dnia 31.12.2010 r., wezwanie do zapłaty z 15.01.2014 r., wezwanie do zapłaty z 17.03.2014 r., zawiadomienie poręczyciela o wysokości zadłużenia z dnia 15.01.2014 r., zawiadomienie poręczyciela o wysokości zadłużenia z dnia 17.03.2014 r., wypowiedzenie umowy z dnia 16.06.2014 r., zawiadomienie poręczyciela o wypowiedzeniu umowy z dnia 16.06.2014 r., dowód doręczenia wypowiedzenia z dnia 7.07.2014 r., plan spłaty pożyczki z dnia 31.12.2010 r., raport o wysokości zadłużenia z dnia 22.02.2016 r., dowód wypłaty pożyczki z dnia 31.12.2010 r., regulamin udzielania pożyczek i kredytów (...) z dnia 18.08.2010 r.,

regulamin udzielania kredytów i pożyczek Południowo-Zachodniej (...) z dnia 07.05.2009r., uchwała zarządu (...) z dnia 29.06.2009 r., uchwała zarządu (...) z dnia 07.08.2014 r., statut (...) z dnia 17.06.2013r. – k. 31-106)

Pozwana miała kłopoty z terminowym spłacaniem pożyczki, gdyż razem z pozwanym utrzymują się głównie z gospodarstwa rolnego ok. 30 ha, mają 3 synów, w tym jeden 11-letni na ich utrzymaniu, wynagrodzenie uzależnione jest od warunków pogodowych, sprawności maszyn rolniczych itp. Pozwana, aby spłacać zobowiązania, wyjeżdża do prac polowych za granicę. Zdarzało się, że zalegała ze spłatą rat wobec (...) przez kilka miesięcy, ale następnie jednorazowo, po otrzymaniu środków, spłacała te zaległości. Pozwana płaciła raty w kasie oddziału (...) w K.. Wiosną – latem 2014 r. pozwana udała się do oddziału (...), aby spłacić zadłużenie i bieżącą ratę. W oddziale pozwana otrzymała informację od pracownicy (...), iż (...) ma trudności finansowe, że sprawy (...) -u będzie prowadził syndyk i że jeszcze można spłacać pożyczkę do (...) -u, ale już nie można tego zrobić jak dotychczas w kasie w oddziale, ale jedynie przelewem na konto bankowe (...) -u.

W międzyczasie pozwany miał wypadek na polu, w wyniku którego miał pęknięty żołądek, a pozwana wróciła z prac za granicę, gdyż oczekuje na operację kciuka u ręki, którego nie może używać. Pozwani uzyskują co kilka miesięcy dochody za sprzedaż buraków, oraz co pewien czas uzyskują dopłaty unijne z tytułu uprawy roli i dopłaty do paliwa. Z pracy na gospodarstwie rodzina pozwanych uzyskuje dochód średnio około 4.000 zł miesięcznie. W okresach gdy pozwana wyjeżdża za granicę do pracy, uzyskuje dochody ok. 1.000 euro miesięcznie, lecz dochody te są często zajmowane przez komorników, gdyż pozwana zmuszona była poddać się już 3 egzekucjom komorniczym. Pozwana posiada jeszcze zobowiązanie – pożyczkę w (...) Bank SA na kwotę ok. 12.000 zł, a pozwany posiada analogiczne zobowiązanie na kwotę 3.000 zł. Pozwani posiadają też zobowiązanie z tytułu kredytu na zakup ciągnika oraz kredyt w (...) na dom. Pozwana oczekuje obecnie na kolejne wypłaty z tytułu dopłat unijnych i z tytułu sprzedaży upraw rolnych, których spodziewane uzyskanie przypada na okres do końca września bieżącego roku. Uzyskane do tego czasu dochody pozwolą pozwanej na spłatę zadłużenia wobec strony powodowej w całości.

Dowód: - zeznania świadek H. J. – nośnik zapisu – k.144

- przesłuchanie pozwanej – nośnik zapisu - nośnik zapisu – k.146

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo oraz wniosek pozwanej o rozłożenie płatności świadczenia na raty zasługiwały na uwzględnienie.

Wskazać na wstępie należy, że wniosek strony powodowej o odrzucenie sprzeciwu pozwanych od nakazu zapłaty w niniejszej sprawie był bezzasadny, gdyż pozwanym doręczono odpisy ww. nakazu wraz z odpisami pozwu w dniu 11 lipca 2016 r., a sprzeciw pozwanych został wniesiony za pośrednictwem poczty w dniu 22 lipca 2016 r., a więc w terminie określonych w art. 502 § 1 Kpc.

W niniejszej sprawie okoliczności faktyczne sprawy były prawie w całości bezsporne lub należało je uznać na podstawie art. 230 Kpc, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, za mileząco przyznane. W pozostałym zakresie dokonując ustaleń stanu faktycznego Sąd oparł się na zaoferowanych przez stronę powodową dokumentach wymienionych powyżej oraz zeznaniach świadek H. J. i przesłuchaniu pozwanej w charakterze strony. Wbrew bowiem stanowisku strony powodowej, z uwagi na podniesiony przez pozwanych zarzut przedwczesności powództwa w niniejszej sprawie oraz z uwagi na wniosek o rozłożenie dochodzonego świadczenia na raty, wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań tych osób nie był bezprzedmiotowy.

Przechodząc do podstawy prawnej wyroku wskazać należy, że zgodnie z art. 3 ust.1 ustawy z dnia 12.05.2011 r. o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Zgodnie z ust. 2 pkt 1 tego przepisu za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Zgodnie z art. 720 § 1 Kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych

tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Strona powodowa prowadzi działalność na rzecz swoich członków, w ramach działalności udziela im pożyczek i kredytów. Zasady udzielania przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe pożyczek i ich spłat przez członków określa statut danej kasy. Do umów kredytowych zawartych w ramach spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29.08.1997 r. - Prawo bankowe oraz odpowiednio przepisy ustawy z dnia 12.05.2011 r. o kredycie konsumenckim. Nadto zgodnie z art. 876 § 1 Kc przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Zgodnie z art. 881 Kc w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny.

W niniejszej sprawie bezsporny był fakt zawarcia przez pozwaną ze (...) umowy pożyczki na cele konsumenckie z dnia 31.12.2010 r., poręczenia zobowiązania wynikającego z ww. umowy przez pozwanego, fakt wydania przez (...) pozwanej określonej w umowie kwoty pożyczki, wysokość i terminy spłaty poszczególnych rat, fakt skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki przez (...) z uwagi na utrzymujący się stan zadłużenia i wynikającą z tego wypowiedzenia natychmiastową wymagalność zwrotu pożyczki. Bezsporna była również wysokość zadłużenia z pozwanej wobec strony powodowej z tytułu zaciągniętej umowy pożyczki, w tym wysokość pozostałego do spłaty kapitału w kwocie 15.337,49 zł i skapitalizowanych odsetek umownych w kwocie 2.322,92 zł, co daje łącznie kwotę 17.660,41 zł.

Bezzasadny był wniosek pozwanych o oddalenie powództwa z uwagi na jego przedwczesny charakter. Nie sposób bowiem podzielić poglądu pozwanych, że uzyskana przez pozwaną informacja w okresie wiosny – lata 2014 r., że (...) przeżywa trudności finansowe i że istnieje niepewność co do sposobu regulowania przyszłych rat pożyczki uzasadniała zaprzestanie w ogóle spłacania przez pozwaną dalszych rat pożyczki. Nie jest to bowiem okoliczność, która nawet u osób nie będących prawnikami, uzasadniałaby powstanie przekonania o możliwości zaprzestania wywiązywania się ze swoich zobowiązań. Nadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że w związku z tym, że zdarzało się, że pozwana nie regulowała swoich zobowiązań w terminie, (...) wysyłała do pozwanej wezwania od zapłaty, w których informowała ją o konieczności spłaty zadłużenia, a następnie skierowała do niej wypowiedzenie umowy pożyczki. Wszystkie te czynności miały miejsce przed ogłoszeniem upadłości (...), tj. przed 26 września 2014 r., a zatem zgodzić się należy ze stroną powodową, że wstrzymanie się ze spłatą długu i oczekiwanie przez pozwaną na wezwanie do zapłaty od syndyka należy pochylić za niezrozumiałe. Nadto już z samej treści wypowiedzenia umowy pożyczki wynikało na jakich warunkach (a także na jaki rachunek bankowy) pozwana może spłacić swoje zobowiązanie wobec (...). Strona powodowa dała więc pozwanej możliwość spłaty zadłużenia w terminie 30 dni od doręczenia wypowiedzenia informując jednocześnie, że spłata w tym terminie spowoduje powrót do pierwotnego planu spłaty. Mimo to pozwana nie uregulowała w tym terminie zadłużenia, co oznacza że wytoczonego przez stronę powodową powództwa nie sposób uznać za przedwczesne, a działań (...) wobec pozwanej – za niezgodne z zasadą współpracy dłużnika i wierzyciela przy wykonaniu zobowiązania (art. 354 Kc). Nie można też zasadnie twierdzić o złamaniu przez stronę powodową jakiegoś dobrego zwyczaju (art. 56 Kc) pomiędzy stronami, gdyż o istnieniu takiego zwyczaju nie może być mowy, gdyż zachowanie strony powodowej było w istocie jedynie tolerowaniem do pewnego czasu niewłaściwej praktyki pozwanej, polegającej na opóźnianiu się w zapłacie kolejnych rat pożyczki i nie zmienia tej oceny fakt, że pozwana co pewien czas regulowała zaległe i bieżące należności wobec strony powodowej. Nie ma też znaczenia dla oceny przedwczesności powództwa fakt, że syndyk strony powodowej nie wysłał pozwanej wezwania do zapłaty, skoro roszczenie strony powodowej było już wymagalne przed ogłoszeniem upadłości. Mogłoby to mieć ewentualnie znaczenie w kontekście przesłanek z art. 101 Kpc i rozstrzygnięcia o kosztach procesu w niniejszej sprawie, który to przepis jednak nie ma zastosowania w niniejszej sprawie.

Strona powodowa mogła zatem zasadnie żądać zasądzenia od pozwanych solidarnie (od pozwanej jako od dłużnika głównego a od pozwanego jako od poręczyciela – art. 876 § 1 i art. 881 Kc) kwoty dochodzonej pozwem w niniejszej sprawie wraz z odsetkami za opóźnienie (art. 481 § 1 Kc) za okres od dnia wniesienia pozwu w niniejszej sprawie do dnia wyrokowania w niniejszej sprawie, w wysokości takiej, jakie wynikają z zawartej uprzednio pomiędzy stronami umowy pożyczki (art. 481 § 2 zd. 2 Kc), tj. w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku

rocznym, albowiem odsetki w takiej wysokości nie przekraczają dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (tzw. odsetek maksymalnych za opóźnienie w rozumieniu art. 481 § 2¹ Kc), z zastrzeżeniem, że wysokość tych odsetek nie może przekroczyć (w razie ewentualnej zmiany stopy kredytu lombardowego NBP) wysokości tychże odsetek maksymalnych za opóźnienie (art. 481 § 2² Kc). Z tego względu orzeczono w początkowej części pkt I wyroku w niniejszej sprawie.

W pozostałym zakresie Sąd orzekł uznając za zasadny wniosek pozwanych o rozłożenie należności na raty. Zgodnie z art. 320 Kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Zgodnie z poglądami wyrażanymi w doktrynie i orzecznictwie przepis ten zawiera szczególną zasadę wyrokowania, określaną jako "moratorium sędziego"; obok charakteru procesowego ma on także cechy normy materialnoprawnej (m.in. K. P., M. P.). Podstawą zastosowania przepisu jest wyłącznie uznanie sądu, że zachodzą szczególnie uzasadnione wypadki. Sentencja wyroku zasądzonego świadczenie przy zastosowaniu art. 320 powinna zawierać dwa człony: jeden zawierający zasądzenie świadczenia i drugi zawierający rozłożenie tego świadczenia na raty. Ta druga część sentencji ma charakter konstytutywny i wkraczający w dziedzinę prawa materialnego (m.in. wyrok SN z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 20/06, LEX nr 198525), uprawnia bowiem sąd z urzędu do modyfikowania treści łączącego strony stosunku cywilnoprawnego (w inny sposób niż określa to treść tego stosunku). Według judykatury, rozkładając zasądzone świadczenia pieniężne na raty, sąd nie może - na podstawie art. 320 - odmówić przyznania wierzycielowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzonego świadczenie; rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (uchwała składu siedmiu sędziów SN - zasada prawna z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70, OSNC 1971, nr 4, poz. 61). Hipoteza art. 320 Kpc nie określa, a tym bardziej nie ogranicza podmiotowego zakresu jego oddziaływania, należy zatem uznać, że powinien być stosowany z uwzględnieniem zarówno interesu pozwanego, który jest eksponowany częściej, jak i interesu powoda. Oznacza to, że rozważając zastosowanie art. 320, sąd musi brać pod uwagę interesy obu stron, a także skutki, jakie orzeczenie spowoduje w ich sferze prawnej i życiowej (por. wyrok SN z dnia 9 kwietnia 2015 r., II CSK 409/14, LEX nr 1677131). W doktrynie wskazuje się, że zastosowanie art. 320 jest możliwe „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”. Nie ma tu mowy o wypadkach wyjątkowych, a więc szczególnie rzadkich, niecodziennych lub nadzwyczajnych (por. np. art. 424¹ § 2 Kpc), lecz chodzi o wypadki szczególnie uzasadnione, czyli takie, które bardzo, ponadprzeciętnie lub w sposób nadzwyczajny uzasadniają albo nawet nakazują zmodyfikowanie skutków wymagalności dochodzonego roszczenia. Ocena tych wypadków należy do sądu, nie jest jednak oceną dowolną; musi być poprzedzona niezbędnymi ustaleniami oraz wsparta przekonującym wywodem. Okoliczności pozwalające na zakwalifikowanie określonego wypadku jako szczególnie uzasadnionego mogą wynikać głównie ze stanu majątkowego stron, ich sytuacji rodzinnej lub zdrowotnej oraz z doraźnych – stwierdzonych przez sąd – trudności ze spełnieniem świadczenia w terminie wynikającym z treści roszczenia. Chodzi zwłaszcza o wypadki, w których spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania albo bardzo utrudnione lub narażałoby jego bądź jego bliskich na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być subiektywne, wynikające z indywidualnych cech i zachowań stron, a także obiektywne, spowodowane np. zjawiskami przyrodniczymi, sytuacją gospodarczą lub innymi czynnikami samoistnymi, niezależnymi od stron. W piśmiennictwie przyjmuje się, że szczególnie uzasadniony wypadek może wynikać także z potrzeby usprawnienia i urealnienia wykonalności orzeczenia oraz uniknięcia egzekucji oraz jej dolegliwości i kosztów, a przez to zwiększenia szansy wierzyciela na uzyskanie zaspokojenia (A. Ratajczak, Prawo sędziowskie przewidziane w art. 320 k.p.c. jako podstawa orzekania w postępowaniu cywilnym (w:) A. Doczekalska (red.), Z zagadnień współczesnego prawa polskiego, Warszawa 2011, s. 381; E. Gapska, Glosa do uchwały SN z dnia 15 grudnia 2006 r., III CZP 126/06, OSP 2010, z. 4, poz. 44).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie istnieją przesłanki do uznania, że zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek uzasadniający rozłożenie zasądzonego od pozwanych świadczenia na raty. Mając bowiem na uwadze wynikającą z ustalonego stanu faktycznego aktualnie trudną sytuację finansową pozwanych i ich rodziny, zmienną okresowo wysokość przychodów z powodu specyfiki uzyskiwania dochodów z gospodarstwa rolnego, konieczność wyjeżdżania przez pozwaną z tego powodu za granicę do pracy, ilość innych zobowiązań finansowych, sytuację osobistą pozwanych

(w szczególności ich stan zdrowia), fakt posiadania na utrzymaniu małoletniego dziecka, wreszcie deklarację samej pozwanej co do faktu i terminu spłaty całości zadłużenia względem strony powodowej, zdaniem Sądu należało rozłożyć zasądzone od pozwanych świadczenie na dwie raty, jedna w kwocie 5.000 zł - płatna w terminie do dnia 31.08.2017 r., a druga – w kwocie 12.660,41 zł, stanowiącej pozostałą do zapłaty należność strony powodowej, płatna do dnia 30 września 2017 r. W ocenie Sądu tak ustalone raty uwzględniają również interes strony powodowej, mając na uwadze, iż świadczenie zostało rozłożone na zaledwie 2 raty ze stosunkowo niedługimi od chwili wyrokowania terminami ich płatności. Rozłożenie świadczenia na raty służyć będzie również urealnieniu wykonania i orzeczenia i możliwości jego ewentualnej egzekucji, zwłaszcza że należność wobec strony powodowej nie jest jedyną należnością, którą muszą spłacać pozwani, poddając się często również przymusowej formie spłaty w postaci egzekucji komorniczej.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie II wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 2 Kpc, mając na uwadze, że powództwo okazało się zasadne, a brak było jednocześnie podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie art. 102 Kpc. Pozwani nie są bowiem trwale pozbawieni realnych dochodów, co mogłoby uzasadniać odstąpienie od obciążania ich kosztami procesu, lecz uzyskują dochody ze znaczną nieregularnością, co nie oznacza jednak że nie mogą ich ponieść. Zatem zasadnym było nałożenie na pozwanych solidarnie obowiązku zwrotu wszystkich celowych i wykazanych kosztów procesu poniesionych przez stronę powodową, w łącznej kwocie 5.701 zł, na którą składają się: opłata od pozwu w łącznej kwocie 884 zł, koszty zastępstwa prawnego w kwocie 4.800 zł (§ 2 pkt 5 w zw. z § 15 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w uprzednim brzmieniu) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Sąd nie uwzględnił natomiast żądania zwrotu kosztu opłaty manipulacyjnej 2,21 zł, albowiem strona powodowa nie wykazała poniesienia tej opłaty do niniejszej sprawy.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.